11 Teşrinisâni 1942
PAZAR
4 Üncü Yıl No. 1321

Yeni Sabah

GÜNLÜK SIYASI HALK GAZETESİ

İDARE YERİ
Nuruosmaniye No. 17
Telgraf: YENİ SABAH İstanbul
TELEFON: 20795
Her Yerde 5 Kuruş

Müstakbel Milletler Cemiyeti

Eğer istikbalde bir Milletler Cemiyeti teşekkül edebilecekse ancak bu esas daire şinde kurulmasına imkân tasavvur olunabilir. Yoksa dünyayı iki üç efendinin eline verip diğer milletleri uşak olarak tanıyacak bir yeni nizama hiç bir milletin gürekten taraftar olmasına imkân yoktur.

Yazan: Hüseyin Cahid YALÇIN

Mr. Roosevelt ile Mr. Churchill arasında Atlantikte bir zırhlı içinde vuku bulan mülâkat neticesinde Milletler arası münasebetlere dair kararlaştırılan esaslar son günlerde başka hükûmetler tarafından da kabul edilerek 26 imza ile mühim bir beyanname neşredildi. Bu beyannamenin lehinde, aleyhinde, her muharririn müdafaa ettiği teze göre, türlü türlü mütaleâlar ileri sürüldü. İki muharip tarafın propagandası da kendi bakımlarından neşriyat yaptılar.

Acaba Amerika, İngiltere ve müttefikleri ve dostları Atlantik prensiplerinin ve bunu bütün dünyaya teşmil eden son misakın ehemmiyetini mübalâğa mı ediyorlar? Değersiz bir propaganda faaliyeti mi gösteriyorlar? Acaba Mihver devletleri ve dostları meselenin ciddiyetini içlerinden pek iyi anladıkları halde onu değersiz telâkki etmek menfaatleri icabından olduğu için mi istihfafı bir lisan kullanıyorlar?

Son imza edilen beyannameyi İngiliz ve Amerika kaynakları âdeta müstakbel bir Milletler Cemiyetinin ilk nümayişi addedecek derecede kıymetli buldular ve kıymetli göstermeğe çalıştılar. Kelimeler harfi harfine kabul edilmek istenirse buna itiraz olunacak noktalar bulunmak mümkündür. Çünkü beyannameyi imza eden devletler arasında siyaset sahasında, isimleri pek nadir geçen ve hiç bir rolleri göze çarpmayan küçük bir takım Amerika cümhuriyetleri de vardır. Bazı bildiğimiz devletlerin şefleri bile bugün ecnebi memleketlere çekilmek ıztırarında kalmışlardır. Burası âşikâr olmakla beraber, beyannamenin kıymeti inkâr kabul eder mi? İnkâr edilemezse, bu kıymet müstakbel bir Milletler Cemiyetinin temelini teşkil edecek kadar değeri haiz olabilir mi?

Mihver devletleri de arada, bütün Avrupanın kendilerile beraber olduğundan bahsederler. Bütün Avrupa dedikleri zaman içinde Karadağ, Hırvatistan, Slovakya gibi her halde küçük Amerika cümhuriyetlerinden de küçük, istiklâlden tamamile mahrum, sun'î ve calî devletler bulunduğu malûmdur. Müstakil bir mevcudiyet sahibi gibi görünen bir takım küçük devletlerin de İngiltereye iltica etmiş devletlerden fazla bir rey ve hareket istiklâline malik olmadıkları aşikârdır. Demek oluyor ki iki muharip zümre etrafında toplanan müttefikler arasında karşılıklı bir tenzilât yapmak mümkündür. Ehemmiyetsiz gibi görünen mevcudiyetler her iki tarafta da vardır.

Fakat Atlantik misakı hakkında sırf bu noktai nazardan mütalea yürütmek çok dar görüşlü davranmak olur. Mesele o beyannameye bugün imza koyan devletlerin çokluğunda veya kuvvetinde değildir. Mesele beyannamenin ihtiva ettiği esaslardadır. Bu esaslar müstakbel bir dünya nizamına temel teşkil edecek ahlâkî, siyasî ve amelî bir kıymeti haiz iseler, sırası geldiği zaman, ona bütün dünyanın imzasını atması mümkündür. Fakat bu esaslar bütün dünyayı kendilerine celbedebilecek bir ciddiyet ve kıymeti haiz değilseler o zaman bugünkü taraftarları ne kadar çok olursa olsun onların hayat kabiliyetinden mahrum oldukları pek haklı surette iddia edilebilir.

Simdi İngiltere, Amerika ve müttefiklerinin de bir "yeni nizam,, ı var, Almanya, İtalya ve müttefiklerinin de "yeni nizam.. ları var. Vâkıa mihverin yeni nizamın ne olduğunu yalnız kendileri biliyorlar. İlân ettikleri esaslar Avrupa ile Afrikanın Almanya ile İtalya tarafından, uzak doğunun da Japonya tarafından idare edilmesinden ibarettir.

Amerika ve İngilterenin yeni nizamını kabul eden devletler tam bir müsavat dairesinde hareket etmekte ve müsavi birer devlet sıfatile yanyana gelmektedirler. Halbuki Mihverin yeni nizamında yalnız üç efendi vardır. Ona imzalarını atmış olanlar ayni efendinin hizmetine girmiş kapı yoldaşlarından ibarettirler. Mesele buraya gelince, Atlantik misakına imzalarını koyanlar arasında küçük Amerika cümhuriyetlerinin bulunması bir zâf ve kusur eseri değil, bir ciddiyet ve ahlâk icabı olduğu göze çarpar. Koca Birleşik Amerika ile muazzam İngiliz imparatorluğu küçücük bir hükûmet ile müsaviliklerini itiraf etmekte ve onlarla ayni hakkı haiz olarak yanyana gelmekte hiç mahzur görmemektedirler.

Amerikanın ve İngilterenin yeni nizamı milletlerin kendi kendilerini idare etmeleri, hür ve müstakil olmaları, birbirlerine müsavi addedilmeleri esaslarını ihtiva etmek itibarile bütün dünyaya nefes almak ve yaşamak imkânlarını temin ediyor demektir. Eğer istikbalde bir Milletler Cemiyeti teşekkül edebilecekse ancak bu esas dairesinde kurulmasına imkân tasavvur olunabilir. Yoksa dünyayı iki üç efendinin eline verip diğer milletleri uşak olarak tanıyacak bir yeni nizama hiç bir milletin yürekten taraftar olmasına imkân yoktur.

Hüseyin Cahid YALÇIN

Kırım'da Sovyetlerin ihraçyaptıkları noktalar

Fransa'da vaziyet

Paris matbuatı Vichy hükûmetini tenkit ediyor

1942 senesi Fransız ve Alman münasebetlerinde katî değişiklikler tevlid edecekmiş

Berne, 10 (a.a.) — Reuter ajansının Berne muhabiri bildiriyor:

Alman kontrolü altında bulunan Paris basınının Vişi aleyhindeki hücumları Vişinin mukavemetini aşikâr olarak göstermektedir. Marsel Reat Ovr gazetesinde Vişiyi Birleşik Amerika elçisine boyun eğmekle itham etmektedir. St Gallea Tagblad gazetesinin muhabiri Fransız - Alman gerginliğini bahis mevzuu ederek diyor ki, Almanyanın bu senenin ilk üç ayı zarfında son bir hal çaresini kat'î olarak araştıracazını tahmin etmek için kâhin olmağa lüzum yoktur. Emniyetle söylenebilir ki 1942 senesi Fransız -

(Sonu Sa. 3 Sü. 4 de)

PASİFİK'TE

Malezyada Kuala-lumpur işgal edildi

Duff Cooper Uzak şark'taki vazifesinden geri alındı

Filipinlerde Luzon adasına Japan takviye kıtaları geldi. Japonların Mindanao'ya asker çıkarmaları muhtemel

[A. A. telgraflarından hülâsa edilmiştir.]

MALEZYA'DA

D. N. B. ajansının Tokyodan aldığı bir habere göre, Malezyada hareket yapan Japon kıtaları Kualalampuru zaptetmişlerdir.

Başka Japon birlikleri şimali garbiden ilerliyerek Rawnz'ı aldıktan sonra İngiliz mevzilerine taarruza başlamışlardır.

Bir Japon hava teşkili Singapur askeri hedeflerini müessir surette bombardıman etmiştir.

FİLİPİNLERDE

D. N. B. nin Tokyodan aldığı bir habere göre, Japon silâhlı kuvvetleri dün Filipinlerde Manilla'nın takriben 400 kilometre doğu cenubun da Masbate'ye çıkmışlar ve muhasamatın başlangıcında orada göz hapsine alınmış o-

(Sonu sayfa 3 sütun 3 de)

Amerika Hükûmeti

Türkiyeye eşya sevki meselesini Yeniden incelemek zorunda imiş

Yeni Delhi, 10 (a.a.) — Tahrandan M. Büllitt hakkında verilen haberler burada şiddetli bir alâka uyandırmıştır. M. Büllitt'in M. Roosevelt namına hususî bir vazife ile Hindistanı ziyaret etmekte olduğu söylenmektedir. M. Büllitt'in Hindistana geleceği tarih ve ziyaretinin asıl hedefi hakkında kat'î malûmat mevcut olmamakla beraber Birleşik Amerikanın harbe girmesi Amerika tarafından Sovvetler Birliğine yardım ve Türkiyeye Irak ve İran yolu ile eşya sevki meselelerinin yeniden incelenmesi zoru hasıl olduğu belirtilmektedir. Müttefiklerin bu bölgedeki harp ihtiyaçları da bahis mevzuudur.

Ruslar üç şehri geri aldı KIRIM'DA

Sahilin üçte birini işgal etti

Alman zayiatı 1.250.000 kişiye baliğ oldu. Sovyet Polonya anlaşmasının yeni bir safhası. Polonyaya arazi verilecekmiş.

[A. A. telgraflarından hülâsa edilmiştir.]

Doğu cephesindeki harekâta dair gelen ajans haberlerinde Omega gölünden Kırıma kadar bütün cephenin büyük bir faaliyet içinde olduğu anlaşılmaktadır.

Ruslar haftalarca süren gayretlerden sonra Volşov'u en az üç noktasından aşmağa muvaffak olmuşlar bu suretle gelecek taarruzlarında kullanılmak üzere köprü başları tesis edebilmişlerdir. Ayni zamanda Şluserburga karşı yapılan Sovyet kıtaları baskısı artmaktadır.

Moskova cephesinde Riev, Viyazma Kaluga ve Mojaisk arasındaki bölgeyi tamamen kuşatmağa matuf Sovyet kıskacının ayakları birbirinden ancak 200 kilometre uzaktadır. Uzak şimalde Ruslar Riev önünde yerinde saymaktadırlar. Buna mukabil cenupta Ruslar süratle ilerlemiş görünmektedirler. Rus mukabil taarruzu son nokta olarak Masalsk'a varmıştır. Bu mahal Tula'nın 170 kilometre uzağındadır. Rusların bu bölgedeki uzak hedefi Jerşnov olduğu anlaşılıyor. Mojaisk'te cephe Sovyetlerin mükerrer hücumlarına rağmen istikrar kazanmış gibi görünüyor.

Resmî haberler Orel üzerine şimalden yapılan taarruzların son günlerde terakkiler kaydettiğini ve Sovyetlerin Mizensk bölgesindeki Oke nehrini geçmelerine imkân verdiğini göstermektedir. (Sonu Sa. 2 Sü. 1 de)

Küçük Sanatlar Kanunu

İktısat Vekâleti bu hususta bir kanun projesi hazırladı

Projeye nazaran belediyeler kalfa ve çırakların sicillini tutacak, çırak ve kalfalar müessese sahiplerile mukavele yapacaklar

Ankara, 10 (Yeni Sabah) — İktısat Vekâleti yeni bir küçük sanatlar kanunu projesi hazırlanmıştır. Proje, küçük sanatın usta, kalfa ve çırakların ayrı ayrı tarifini yapmakta; usta, kalfa ve çırak olmanın şartlarını da göstermektedir. Mahallî belediyeler, usta, kalfa ve çırakların sicillini tutacaklardır. Bu sicillerin bir sureti, iş kanununa göre hazırlanan bir nizamname ile kurulacak olan (İş Bölme Bürosu)na verilecektir.

Projeye göre çırak olabilmek için 15 yaşını bitirmiş, hastalıksız ve Türk vatandaşı bulunmak gerektir. Dükkânında çırak ve kalfa kullanan ustalar bu çırak ve kalfalarla bir mukavele yapmak mecburiyetindedir.

Proje, ayrı olarak ustaların çıraklara karşı olan ödevlerini de saymaktadır. Küçük sanat sahipleri kendi aralarında kooperatif de kurabileceklerdir.

LİBYA'DA MİHVER KUVVETLERİ RİC'AT EDİYOR

HALFAYA İngiliz ve Fransız deniz birlikleri tarafından şiddetle bombalandı

[A. A. telgraflarından hülâsa edilmiştir.]

Dün akşam neşrolunan Orta şark İngiliz umumî karargâhının tebliğinde ezcümle "Düşmanın Agelya'ya doğru yaptığı ricat dünkü cuma günü de devam etmiştir. Agedabia'nın batısında kollarımız düşmanın başlıca ricat hattını kuşatan mevzilerdeki müfrezelere hücum etmişlerdir. Diğer taraflarda düş-

(Sonu sayfa 3 sütun 6 da)

İran Şehinşahı

İran Şahının beyanatı

Londra, 10 (a.a.) — Britanova:

İran Şahı Rıza Mohammed Pehlevi Evening Standard gazetesi-

(Sonu sayfa 3 sütun 5 de)

JOE LOUİS ZENCİ BOKSÖR'ÜN YENİ ZAFERİ

MAKS BAER 2,5 dakikada mağlup oldu maç çok heyecanlı oldu

Nevyork, 10 (a.a.) — Max Baer ile Joe Louis arasındaki maç Madison Square'de büyük bir halk kütlesinin önünde yapılmıştır.

Joe Louis yirmi defa olarak her siklette dünya boks şampiyonu ünvanını müdafaa etmekte idi.

Denizcilere yardım cemiyeti menfaatine tertip edilen bu maçta Bahriye Nazırı Albay Knox ile diğer bir çok zevat hazır bulunmuşlardır.

Maç filhakika iki boksöre hiç bir maddî menfaat temin etmemiştir.

Boksörler sükûnetle ringe çıktıkları zaman şiddetle alkışlanmışlardır.

Gong çalar çalmaz Bear hasmının üzerine atılmış fakat Louis'in sağ ve sol kroşeleri karşısında durmuştur.

Bundan sonra göğüs göğüse yapılan bir çarpışmada Louis hasmını iyice ezmiştir. Bear kendini kurtarırken arka arkaya başına ve çenesine iki sving yiyerek hakmın üstüne düşmüştür. Dokuzuncu saniyede ayağa kalkmış ise de sol bir direkt ve onun arkasından çenesine sağ bir kroşe yiyerek halkın bağırışmaları arasında ikinci defa olarak yere serilmiştir.

Dokuzuncu saniyede Max Bear ringin iplerine tutunarak ayağa kalkmış ise de hasmının arka arkaya indirdiği punçlarla bir kerre daha yuvarlanmış ve bu sefer ayağa kalkamamıştır.

Maç iki dakika 56 saniye devam etmiştir.

HARP VAZİYETİ

CEPHELERDE HAREKÂT

Doğu cephesinde, bilhassa Kırımda kanlı muharebeler beklenebilir — Libyada Rommel kuvvetlerinin çekilişinin manası nedir? — Uzak Doğuda General Vavel'in cenuba doğru yürüyen ateş silindirini önlemek istediği anlaşılıyor

Yazan: Emekli General KEMAL KOÇER

Doğu cephesinde

Hareketlerinin inkişafındaki imkânsızlıktan mı, en yüksek fedakârlığa malolan muvaffakiyetlerin tabiatile verdiği yorğunluğu dindirmek ihtiyacından mı, bilmiyorum, her halde, yarın için taze bir hayat kazanmak kayğusile, Alman ordusu, müstahkem manzumelere saldırmaktan vazgeçince, barındıran bir hatta kadar çekilmek kararını verdi ve bu yüzden, taşıyamadığı silâh ve vasıtasını da bırakmak ıztırarına katlandı. Dönüş, kara kışla başlamıştır ve çekiliş yer yer devam etmektedir.

Ricat, mecburiyetlerden ileri gelmese de, ruhlarda acı tesirler bırakır ve, ne de olsa, zarar verir. İnisiyatifi ele alan kızılordu, bu yüzgeri dişten istifade etmek istemiş, ikliminin lûtfun - dan ve vasıtasının hususiyetinden kuvvet alarak, saldırışlarına hız vermiştir. Fakat, bu yerlerin kaydettiği ölçüde stratejik bir yarma ve çevirmeye imkân bulamamıştır. Bunun sebebini şurada aramak doğru olduğunu sanıyorum:

a) Rus kışı, operatif hareketleri mümkün kılmamaktadır,

b) Çekilme, bir mağlûbiyetin icabı değildir,

c) Müstahzar mevzilerine yönelen ordu, gerilerinde bıraktığı kuvvetli ardcılarile taarruzları karşılamakta ve büyük ordunun kabil olduğu kadar az kayıblarla mevzilenmesine zaman ve fırsat bırakmaktadır...

Leningrad muhasırlarının mevzilerinde uzun müddet kalmak sayesinde, bütün ihtimalleri de derpiş ederek, kış için hazırlanmış oldukları, şimdiye kadar yapılan mukabil taarruz-

(Sonu sayfa 2 sütun 7 de)

Finlândiya sulh yapmıyacak

Helsinki, 10 (a.a.) — Resmî Finlandiya mahfilleri Finlandiya ile Mihver aleyhtarı memleketler arasında sulh müzakereleri yapıldığına dair olarak yabancı memleketlerde dolaşan şayialardan hiç malûmatları olmadığını söylemektedir.

BUGÜN

PAZAR SOHBETİ

Eski Kış Geceleri

(3 üncü sahifede okuyunuz)

FIKRA

İnhisarlar Umum Müdürlüğüne

Yazan: Aka Gündüz

Saygılarımla,

Et ihtikârı, kasap havası, celep oyunu üzerine münakaşalar, müzakereler yürütülen şu mevsimde av hayvanları o kadar bol ki, sair yıllara göre hepsi curnata halinde.

Av malzemesi bulunsa ev konak, çarşı pazar ucuz ve temiz ete kavuşacak. Gıda tedbirlerine de epeyce yardımı dokunacak.

Geçen yıl da malzeme darlığı çekmiştik. Birkaç defa baş vurduk. Sayın İnhisarlar vekili sahsen meşgul oldular. Ne çare ki bugün yarın diye mevsim sonuna kadar topyekûn avutulduk.

Bu yıl daha geniş bir darlıkla karşılastık. Hiç bir yerde hiç birşey bulunmuyor.

Ben kendi payıma böyle bir darlığın mevcut olmadığına inanıyorum. Aldanmıyorsam değişik depolarda herşeyin var olduğunu sanıyorum. Ama durum icabı bol bol değilmiş. Zarar yok. Varı kadarile iktifa ederiz. Yeter ki zamanında bayilere tevzi olunsun.

Acaba bu zahirî darlık neden? Tevzi işine bakan şubede per-

(Sonu sayfa 3 sütun 7 de)

HAZRETİ MUSA VE BENİ İSRAİL

[Nakil ve iktibas hakkkı mahfuzdur.]

Yazan: Muharrem Zeki KORGUNAL *No. 54*

Velit bin Mus'ap, turnayı gözünden vurmuştu. Firavunu der hal teshir edebileceğine, saraydan büyük istifadelerle döneceğine emindi. Demek ki Firavun, vezirinden yirmi bin lira alınmasını soygunculuk addetmemiş; bilâkis büyük bir işgüzarlık sayarak memnun olmuştu. İşte kendisini yakından görüp takdir etmek üzere saraya davet ediyordu. Devlet kuşuna benziyen bu fırsatı kaçırmaktan daha büyük ahmaklık olamazdı:

— Hasmetlû sultanımızın arzularını emir telâkki ederim! Lûtfen kendilerine iki saat sonra huzurlarında bulunacağımızı arzeylemenizi rica ederim!

Diyerek ihtiyar Hâcibi selâmetledi. Sonra, hayretinden donakalan Hâmana döndü:

— Nasıl? dedi. Benim büyük bir adam olduğumu nihayet anlayabildin mi? Hâman, "pes!,, der gibi başını salladı:

— Gelenleri gözlerimle gördüğüm, söylenenleri kulaklarımla işittiğim halde hâlâ inanamıyorum. Koca Mısır Firavunu sana bu kadar kıymet ve ehemmiyet versin, doğrusu, inanılır şey değil... Galiba senin suratında şeytan tüyü var.

— Domuz tüyü var dersen de ha doğru söylemiş olursun!

— Bu gidişle korkarım ki bir gün vezir olursun.

— Vezir olanların elleri, ayakları dörder tane değil ya... Zekâ ve dirayet cihetinden de onlardan geri kalır tarafım yok zannediyorum.

— Sen vezir olursan vay Mısırlıların başına geleceğe!

— Sanki o zaman onları yer miyim?

— Yemezsin amma ellerinde avuçlarında da bir şey bırakmazsın. Hepsini soyar, soğana çevirirsin. Hattâ evvelâ en yakın arkadaşın olan beni soymakla işe başlarsın!

— İşte bunu doğru söyledin! Senin gibi boş kafalı insanların servet nesine gerek? Hele sansım yardım eder de vezirlikten sultanlığa yükselirsem gözüme hiç görünme!

— Ne yaparsın? Öldürtür müsün beni!

— Ne münasebet? Seni kendime baş vezir yaparım!

— Ağzını öpeyim Velit!

— Buna hacet yok. O zaman günde doksan dokuz defa ayaklarımı öpersin; karşımda terbiye görmüş köpekler gizi iki ayak üstüne durursun. Konuş dediğim vakit konuşur, havla dediğim vakit havlarsın!

— Demek bana âdeta bir köpek muamelesi yapacaksın. O halde senin sarayda hâcip olmanı bile istemem.

— Bu temennine rağmen bir gün Mısır Firavunu olursam, ciddî söylüyorum ki Hâman, benim en sadık köpeğim olmağı canla, başla kabul edeceksin ve rütbede kendinden küçük olanlara sırtarmaktan sonsuz zevk duyacaksın. Başka bir diyeceğin varsa dönüşte söylersin. Şimdi yol hazırlığı görelim. Malûm ya, iki saat sonra sarayda bulunacağımıza söz verdim.

— Ben de mi gideceğim?

— Tabiî... Askerlerimizi bile götüreceğiz.

— Beni bu işten affet Velit!

— Niçin?.. Sarayı ve Firavunun uğursuz suratını görmek istemez misin?

— İstemesine isterim. Fakat, ayıp değil ya, bir tuzağa düşeriz diye korkuyorum.

— Ne tuzağı? Bunu da nereden çıkardın?

— Şimdi aklıma geliverdi. Benim aklıma gelen daima başıma da gelir de...

— Haydi oradan koca sersem! Az evvel de korkmuştun. Korkuğun başına geldi mi? Gevezelikle geçirilecek vaktimiz yok. Çabuk ol! Askerlere emir ver. Giyinip kuşansınlar, dipten duruğa kadar silâhlansınlar, atlarına binsinler! Sen de en şatafatlı elbiselerini giy; biraz adama benze! Sonra, Firavunun yanında gevezelik etme! Sadece sorulacak suallere cevap ver.

★

Velit bin Mus'ap ile Hâman, iki saat sonra Firavunun huzurunda bulunuyorlardı. Gösterilen yerlere edeple oturmuşlardı. Hâman, oturur oturmaz başını yere eğmiş ve o vaziyette kalmıştı. Etrafına bakmağa cesaret edemiyorlardı. Bereket versin, Firavunun arkasında bekleyen cellâdları görmemişti.

(Arkası Var)

Ruslar üç şehri geri aldı

(Başmakaleden devam)

KIRIM CEPHESİNDE

Ofi ajansının verdiği malûmata nazaran Kırımda şiddetli muharebeler devam etmektedir. Göründüğüne göre Sovyet kumandanlığının hedefi bütün Kırım sahillerini işgal etmektir. Ruslar şimdiye kadar sahilin üç te birini işgal etmişlerdir.

Doneç havzasında Timoçenko orduları Harkof istikametinde tazyiklerini arttırmışlardır. Bu kesimde şehrin 35 - 40 kilometre şarkında büyük bir muharebe olmaktadır.

3 ŞEHİR GERİ ALINDI

Sovyet tebliğine göre, cephenin bazı kesimlerinde Sovyet kıtaları düşmanın mukavemetini kırarak ve onu ağır kayıplara uğratarak ilerlemeğe devam ve bazı meskûn mahalleri işgal eylemiştir. Bunların arasında Kaluga'nın 75 kilometre garbinde kâin Mosalsk ve Serpeysk şehirleri vardır. Almanlar ağır zayiata uğramaktadırlar.

ALMAN TEBLİĞİ

Alman tebliği şunları yazmaktadır. "Kırımda ve şark cephesinin cenup kesiminde hafif bir faaliyet kaydedilmiştir. Muharebe ve pike tayyareleri Sivastopol ve Feodosia açığında 4 bin tonluk bir nakliye gemisini batırmışlar, orta hacimde iki ticaret vapurunu ve bir hafif kruvazörü bombalarla hasara uğratmışlardır.

Cephenin orta kesiminde ve şimal kısmının bir kesiminde başlıyan çetin müdafaa muharebeleri şiddetlerini kaybetmeden devam etmektedir." Alman radyosu da Sivastopolun müthiş bir top ateşi altına alındığını bildirmektedir.

ALMAN ZAYİATI

Evening Standard gazetesinin bildirdiğine göre Rus cephesindeki Alman zayiatı hakkında yapılan son bir istatistik 1 ilkkânunda ölü ve kayıpların miktarını 1.250.000 kişi olarak göstermektedir.

RUSYA POLONYAYA ARAZİ VADETMİŞ

Bir Londra gazetesinin muhabirine göre general Sikorski tayyare ile Moskovadan Londraya dönmüştür. Stalin, Alman - Polonya muharebesi esnasında Sovyetler tarafından işgal edilen araziden vazgeçmiştir.

Londrada hasıl olan kanaate göre general Sikorski nerede olduğu söylenmek istenilmeyen bazı bölgelerin tevziat olarak Polonyaya verileceğine dair bir vaad almıştır.

Yurtta Sabah

Bursa yolunda bir tren devrildi

Bursa, (Hususî) — Bursa Mudanya arasında işliyen yolcu treni dün sabah yoldan çıkmıştır. 6,15 te Bursadan Mudanyaya gitmek üzere hareket eden katar Koru istasyonundan 2 kilometre ilerde yoldan çıkmıştır. Yolcu vagonlarından hiç biri devrilmemiştir. Yalnız yük vagonlarından ikisi devrilmiştir. İnsanca zayiat yoktur. Bir lokomotif makinisti hafif yaralanmıştır. Derhal yollanılan imdat treni yolcuları Mudanyaya getirmiştir. Vapur saatinde kalktığından 500 kadar yolcu Mudanyada kalmıştır. Yolcuların istirahatlerini temin için bütün tedbirler alınmıştır.

Alaşehirde bir benzin muhtekiri

Alaşehir, (Yeni Sabah) — Şehrimizin tanınmış tüccarlarından Hüsnü Özmen evvelki gün bir müşteriye tenekesi 8 liradan 296 teneke benzin satmıştır. Fahiş fiyatla benzin satan Hüsnü derhal zabıtaya haber verilmiş zabıta Hüsnüyü, hakkında tuttuğu bir zabıtla adliyeye teslim etmişlerdir. Muhakeme neticesinde Hüsnünün 2 sene sürgün cezasile 500 lira nakdî ceza ve 296 teneke benzinin müsaderesine karar verilmiştir.

ŞEHİR HABERLERİ

Istanbul Kız Lisesi Müdürlüğü

Bu vazifeye kıymetli Maarifcilerimizden B. Cafer tayin edildi

Maarif vekâleti İstanbul lise müdürleri arasında yeniden bazı nakiller yapmıştır. Bu arada uzun zamandan beri İstanbul Kız Lisesi müdürlüğünü yapmakta olan B. Sabri Oruç Cümhuriyet Kız lisesi müdürlüğüne Cümhuriyet Kız lisesi müdürü B. Cafer İstanbul Kız lisesi müdürlüğüne naklolunmuşlardır.

Cümhuriyet Kız lisesini senelerdenberi büyük bir muvaffakiyetle idare eden kıymetli maarifcimiz B. Caferi tebrik eder yeni vazifesinde başarılar dileriz.

Ingiliz Korporasyonu ile anlaşma

Müzakereler muvaffakıyetle neticelendirildi

Korporasyon mümessilleri ile İstanbul ticaret birlikleri merkezinde yapılmakta olan görüşmeler sona ermiştir. Bu görüşmeler neticesinde verilen karara göre İngilizlere serbest dövizle üç milyon lira değerinde muhtelif mallardan verilmesi kararlaştırılmıştır. Elde edilecek dövizlerle sterling grupuna dahil memleketlerden mal celbedilerek ithalât yapılacaktır.

Et fiyatları 10 kuruş arttırıldı

Celepler son günlerde havaların soğuk gitmesi dolayısile şehrimize kasaplık hayvan getirmekte güçlük çektiklerini söylemektedirler. Bunu nazarı itibara alan Fiyat mürakabe komisyonu şehrimize denizden ve karadan kasaplık hayvan getirilmesi işini tanzim etmeğe çalışmaktadır.

Celepler İstanbul vilâyeti ve Münakalât vekâletine müracaat ederek İstanbulun et ihtiyacının karşılanabilmesi için Denizyolları postalarında daha fazla yer tahsisini ve marşandiz katarlarına kasaplık hayvan vagonlarının bağlanmasını istemiştir.

Et fiyatlarına zam yapıldı

Diğer taraftan perşembe günü Fiyat mürakabe komisyonunda celeplerin fiyatı yükseltmesi hususunda yaptıkları müracaat nazarı itibara alınarak etin perakende kilosuna 10 - 15 kuruş zam yapılmasını kararlaştırmış ve keyfiyeti vilâyete bildirmiştir. Vilâyet dün Fiyat mürakabe bürosuna karaman, kıvırcık ve dağlıç etlerine 10 kuruş zam yapıldığını ve keyfiyetin alâkadarlara bildirilmesini tebliğ etmiştir.

Yeni Maarif müdürü işe başladı

Bir müddettenberi münhal bulunan şehrimiz Maarif Müdürlüğüne Vekillik müfettişlerinden Muhsin Binal tayin edilmiş ve yeni Müdür vazifesine başlamıştır.

Muhsin Binal şimdilik müdürlüğü vekâleten idare edecektir.

İki hırsız mahkûm oldu

Dün iki hırsızın muhakemesi yapılarak neticelendirilmiştir.

★ 3 üncü asliye ceza mahkemesi Küçükpazarda terazi hırsızlığı yapan Rasimi 1 ay 20 gün hapse mahkûm etmiştir.

★ Tahtakalede yağcı İsmailin dükkânından 18 kiloluk bir teneke zeytinyağı çalan Rafetin duruşmasına Sultanahmet 2 inci sulh ceza mahkemesinde bakılmıştır. Rafetin suçu sabit olduğundan 3 ay hapsine karar verilmiştir.

Silâhdarağa elektrik fabrikası takviye ediliyor

İsviçreye 260 bin liralık malzeme sipariş olundu

Tramvay, Elektrik ve Tünel işletmeleri umum müdürlüğü, Silâhdarağa elektrik fabrikasındaki tesisatı geniş mikyasta ıslah etmeğe karar vermiştir. İdare zaruri bulunan bu iş için bazı İsviçre firmalarına 260 bin liralik malzeme sipariş etmiştir.

Bu malzeme ile ilk iş olarak Silâhdarağa elektrik fabrikasının kömür tahmil ve tahliye tesisatı modern bir hale getirilecektir. Ayrıca şebekenin bazı hatları da tamamen yeni bir hale ifrağ olunacaktır.

Kömür geldi

Diğer taraftan hükûmet, elektrik fabrikasının kömür ihtiyacını nazarı itibara alarak bu işe 3 büyük şilebi tahsis etmiştir. Kömür yüklü olarak gelen ilk şilep boşaltılmıştır. Pazartesi günü ikinci bir şilep gelecektir.

Hükûmet tarafından elektrik fabrikasına verilecek kömürleri taşımağa tahsis olunan bu üç şilep uzun bir müddet idareye kömür taşıyacaktır.

Tramvay idaresinin Romanyaya sipariş ettiği 1000 bandajın ilk partisini teşkil eden 177 tanesinin şehrimize getirildiğini yazmıştık. Gümrükten çıkarılan bu bandajlar Tramvay idaresi atölyelerine naklolunmuş ve arabalara takılmasına başlanmıştır. İdare 177 bandajla 45 arabanın bandajlarını yeniliyecektir.

Bunlardan bir kısmını halen seferde olup bandajları tamamen eskiyen arabalar teşkil etmektedir.

(Kar) a karşı yeni tedbirler

İstanbul belediyesi kış mevsimi esnasında muhtemel bir kar fırtına ve tipisini nazarı itibara alarak karı süratle kaldırmak için yeni bir teşkilât kurmağa karar vermiştir. Bu teşkilât belediye Temizlik işleri Müdürlüğüne bağlı olacaktır. Bu hususta lâzım gelen tahsisat belediye bütçesinden ayrılmıştır.

Buğdayı Koruma teşkilâtında çalışanların vaziyeti

Bunlara muayyen miktarda para verilecek

Buğday koruma vergisinin kaldırılması üzerine buğday koruma teşkilâtında çalışan baş kontrolör, kontrol memuru buğdayı koruma memuru ve bekçileri bu tarihten sonra açıkta kalmışlardır. Bunlardan buğdayı koruma teşkilâtında üç seneden fazla çalışmış olanlara 3 aylık, bir seneden üç seneye kadar olanlara iki aylık, bir seneden az çalışmış olanlara bir aylık ücretleri verilerek Maliye vekilliği ile ilgileri kesilecektir. Yalnız bu ücretler birden verilmiyecek aylık olarak verilecektir. Bu memurlardan başka daire ve müesseselerde vazifeye tayin edilmiş bulunanlara vazifeye tayinden sonraki üç ayetleri verilmiyecektir.

Bir amele yaralandı

Beşiktaş Tramvay deposunda çalışan amele Şaban dün depo içinde bir arabaya kum koyarken makas üzerinden yere düşerek başından yaralanmıştır. Şaban derhal Beyoğlu hastahanesine kaldırılmıştır.

Zavallı Cahil Analar!

İki ihtiyar kadın, genç ve masum kızlarını bilmiyerek az daha çirkefin içine atıyor ve yakıyorlardı

Zehra Hanım, o gün İstanbula inmişti. İhtiyar kadın öğleye kadar dükkân dükkân dolaştı. Eve yiyecek, kızına çorap, kendisine terlik aldı. Öğle olmuştu. Vapurla Haydarpaşaya geçti. Oradan kapağı trene attı. Birinci mevki kompartımanındaki kanape üzerine otururken soluyordu. Yorulmuştu.

Tren çok kalabalıktı. Bir aralık çok şık ve temiz giyinmiş, kırk beş yaşlarında bir kadın, alımlı yürüyüşüyle geldi, Zehra Hanımın karşısına oturdu. Eh tren yolculuğu bu... Ahbap oldular, yeni gelen kadın, adının Zekiye olduğunu, Ankarada iki oğlunun iyi vazifelerde çalıştığını ve onlara kız aramaktan döndüğünü söyliyerek dedi ki:

— Hanım efendiciğim, aramakla bulunuyor mu ki... Üç günden beri Fatihte, Taksimde, Ayasofyada, Cihangirde dört kıza baktım. Her güzelin bir kusuru oluyor, Beğenemedim, gözüm tutmadı. Hem benim çocuklar öyle olur olmaz kızı beğenmezler de biraz da çekiniyorum.

Evinde hayatının yirminci baharını yaşayan kızını hatırlayınca Zehra Hanım, bu kendi gelen nimetten istifadeyi düşündü ve analık şefkatile meseleyi açtı:

«— Ciğerpârem Belkisim var. Nur topu gibi. Rabbim herkese böyle kız bahşetsin. Çiçek kadar güzel, bahar gibi tatlı ay parçası gibi parlak, fındık kurdu gibi çıtır pıtırdır yavrum... Belki kısmettir, mukadderdir, isterseniz görünüz ciğerpârem!...»

Zekiye, teklife muvafakat etti. On dakika sonra Erenköyünde indiler. Bir arabaya atlayarak eve gittiler. Görücü geldiğinden biraber Belkis, ev haliyle kapıyı açtı. Zekiye kızı çok sevdi:

«— Şerif görmesin, bayılacak, bayılacak, dedi. Allah bağışlasın... A hanım efendiciğim kızınızla hakikaten övünebilirsiniz. Çok, amma çok sevdim yavrucuğu... İnşaallah oğlumla bahtiyar olurlar.»

Bu yarım söz kesme idi. Artık kendini mes'ud bir ana sayan Zehra Hanım, bu saadetten komşusu Baha Beyin refikası Müzeyyen Hanımı da mahrum etmemek için dedi ki:

«— Kızının mürüvvetini görecegim diye ne kadar sevinsem azdır. Yalnız komşum Müzeyyen Hanımın da, Allah kem gözlerden esirgesin, nur topu gibi, evlenme çağında bir kızı var. İsterseniz küçük mahdum bey için de onu görelim.»

Müzeyyen Hanıma haber gönderildi. Kızı görüldü. Zekiye Hanım onu da çok beğendi. Nihayet, Allahın emriyle, Peygamberin kavliyle Belkisle Müzeyyen Hanımın kızı Dürdanenin Zekiye Hanımın oğulları Şerif ve Suat Beylerle izdivaçları takarrür etti. Görücü kadın, ilk masraflar için çantasından elli lira çıkardı, ihtiyar kadınlara verdi ve iki gün sonra tekrar gelip kızları alacağını söyliyerek gitti. Zekiye memnundu, ihtiyarlar memnundu, kızlar kısmetlerini işiterek seviniyorlardı.

Müstakbel kaynanalar Zekiye gittikten sonra buluştular. Cezveleri mangala sürdüler. Müzeyyen Hanım, böyle nikâhsız, senetsiz sepetsiz kız verilmiyeceğini düşünebildi. Öbürkü: «Sahı...» dedi. Bu işi bir defa da komşulardan sivil memur Bay Aliye danıştılar. Bay Ali:

«— Aman, dedi, o kadını biz arıyoruz. Gelince mutlaka eşya filân alalım diye İstanbula indiriniz.»

★

İki gün sonra Zekiye Hanım, düğün hazırlıklarını evinde yapmak ve kızları almak üzere geldi. Müstakbel kaynanalar inad ettiler, ısrar ettiler, nihayet Zekiye, İstanbulda mübayaada bulunmaya razı oldu. Üç kaynana evvelâ trene sonra vapurla köprüye geldiler. Kapalı çarşıya çıktılar. Kendilerini üç sivil memur takip ediyordu. Bir dükkâna girdiler. Öte beri satın alındı, Zekiye paraları verirken memurlar tezgâha sokuldu, polislerle açık göz kadının buluşması çok hazin oldu, randevucu Zekiye yakalandığını anladı, ses çıkarmadı ve sivil memurların önünde mağazadan çıktı, gözden kayboldu.

Okuyucu Diyor ki:

Beykozluların mühim bir derdi

Beykozda oturan adresi ve imzası idarehanemizde mahfuz Beykozlu bir okuyucumuzdan aldığımız mektubu aynen dercediyoruz:

Memleketimizin her tarafında muvaffakiyetle çalışan ve millî irfan hayatımızın yükselmesinde şükranla anılacak vazifeler başaran halkevleri ve odalarımız vardır. Beykozda açılışını büyük sevinçle karşıladığımız, kendisinden hizmet beklediğimiz halk odası henüz bu yolda ufak bir adım dahi atmamıştır. Nüfusu on bini aşan Beykoz kitapsız bırakılamaz. Genç kardeşlerimiz boş vakitlerini kahve ve köşelerinde geçirmek mecburiyetinde kalıyorlar.

Beykoz halk odasının da diğer eşlerine benzemesi için alâkadarların yüksek nazarlarını çekmekini Yeni Sabah gazetesinden rica ederim.

üç muhtekir yakalandı

Suçlular derhal adliyeye verildi

Dün emniyet memurları üç muhtekiri suç üstü yakalıyarak adliyeye teslim etmişlerdir.

★ Yenipostahane caddesinde 19 numarada sandık imalâthanesi sahibi İsmail Mikin 102 kuruşa satması icabeden çiviyi 145 kuruşa satmıştır. İsmail yakalanarak adliyeye teslim edilmiştir.

★ Galata Tünel caddesi Zincirli han 10 numarada matbaacılık yapan Sokrat Mikalidi ile gene ayni yerde inşaat ustahığı yapan İsmail tuz ruhunun kilosunu 150 kuruştan satmışlardır. Suçlular yakalanmış ve ikisi de adliyeye teslim edilmiştir.

★ Beşiktaş Akaretler Şair Nesim caddesi 35 numarada İsak ile Rahmi ve Kışla caddesinde 87 numarada bakkal Yusuf arpayı 24 kuruşa satarlarken yakalanmışlardır. Her üç suçlu adliyeye teslim edilmiştir.

3 sene evvel batan vapurdan keresteler çıkarıldı

Üç sene evvel İspanya harbi sıralarında İtalyan bandıralı Kapapino vapurile İspanyol cümhuriyetçilerine ait Megellans vapuru Çanakkale civarında çarpışmış ve İtalyan vapuru hamulesi olan kerestelerle birlikte batmıştı. Birkaç gün evvel bu mevkie dalgıçlar indirilmiş ve vapuru parçalıyarak kereste leri çıkarmışlardır.

Etibba Odası Kongresi

Etibba odası kongresi dün Prf. Dr. M. Kemalin riyasetinde toplanmıştır. Kongre yeni sene bütçesini tetkik ve tastik etmiştir. Yeni yıl Etibba odası bütçesi 12.000 liradır. Kongrede otelci ve simsarlara gelen hasta müşterilerin muayyen doktorlara götürülmemesi için tedbirler alınması kararlaştırılmıştır.

Piyasaya manda peyniri süren şebeke

Son günlerde bazı bakkallarda yağsız âdi manda peyniri satılmaktadır. Yapılan tahkikata göre bu peynirler dolandırıcı bir şebeke tarafından muhtelif bakkallara tenekesi 11 liradan sürülmüştür. Bakkallar keyfiyeti zabıtaya bildirmişlerdir. Peynirleri alanlar iki dükkân göstermişlerse de bu dükkânlar peynirlerin kendileri tarafından satılmadığını söylemişlerdir.

Yapılan tahkikata göre, bu peynirler gösterilen bu iki dükkânın önünde satış yapan bazı seyyarlar tarafından yapılmıştır. Bunlar şiddetle araştırılmaktadır.

İki yangın başlangıcı

Bakırköy Yeni mahalle Ses çıkmaz sokak 4 numarada oturan Fatmanın evinde dün baca kurumları tutuşmuş ve yangın çıkmıştır. Yangın yetişenler tarafından söndürülmüştür.

★ Beyoğlu İstiklâl caddesi Işık apartımanının kalorifer tesisatına ait bacadaki kurumlar tutuşmak suretile yangına sebebiyet vermiştir. Ateş söndürülmüş bacasını temizlemiyen apartıman sahibi hakkında zabıt tutularak adliyeye verilmiştir.

Harp vaziyeti

Cephelerde harekât

(Baştarafı 1 inci de)

lara rağmen, sökülüp atılamamalarından anlaşılmaktadır. Cenupta yapılan harekât, bu muhasırları tehlikeye düşecek surette gelişmemiştir.

Önemli teşebbüsler, Moskovayı istihdaf etmiş bulunan siklet merkezine karşı icra edilmektedir. Mojaisk elden ele geçmiştir. Son bir haber, şehrin Rusların elinde kaldığını bildiriyor.

Moskovadan Harkof - Kursk - Orel - Tula istikametinde uzanan ana hattın yalnız Tula kesimi Almanlar tarafından boşaltılmıştır. Rus ordusu, bu hattın batısına atlıyabildiği halde cephesine muvazi bir hat elde edebilir ve Kırım çıkarmalarını başarabilirse, Taganrog'daki müttefikleri de zorlıyabilir.

Kırım kıyılarına çıkarmalar, Rus ordusu, hususile armadaları için parlak bir başarıdır. Alman hava ordusu, deniz aşırı fetihler de büyük kabiliyetler göstermişti. Yakın hava üslerinden kalkan filolar, Kerç ve Feodosia ihraçlarına mani olamadıkları gibi yarımadanın batısındaki yeni hareketlerin de önlenemediğini Moskova temin etmektedir. Kırıma karşı, büyük zayiatı da hiçe sayarak, icra edilen baskınların asıl hedefi, sürekli taarruzlar karşısında sıkışık bir duruma düşmüş olan Sivastopolu kurtarmaktır. İhraç kuvvetlerinin bir yandan beslenmeleri kat'i bir zarurettir. Diğer taraftan Almanların da Kırımdaki durumu karşılıyacaklarında şüphe edilemez. Binaberin burada kanlı çarpışmalar beklenmelidir.

Libyada

Halfaya ve Sollum müdafileri kritik bir vaziyettedirler. Auchinleck garba doğru ilerlerken arkasında Tobruk rolü oynıyan bir tehlike yuvası bırakmamak üzere kat'i talimat vermişe benziyor.

Agedabiya'da bir yan mevzii alan Rommel'in, Bingaziden çekilişi himaye etmek, yoksa Sirte üzerinden veya limanından aldığı kuvvetlerle yeni teşebbüslere girişmek için mi muharebeleri kabul ettiği münakaşa edilmekte idi. İngiliz hava kuvvetleri esasen mahdut olan irtibat yollarını dövmekte devam ediyorlardı. Son telgraflar, Sirenaique ordusunun bir örtme kuvveti bırakarak, büyük kısmile çekildiğini yaymakta ise de, vaziyeti yakın hâdiseler tenvir edecektir.

Uzak Doğuda

Filipinlerde müdafiler üstün kuvvetler önünde çekilmekte ve kaleler müdafaalarında sebat etmektedirler. Zayıf Felemenk deniz kuvvetlerinin Japon harp ve ticaret filosuna verdirdiği zayiat, dikkati çekmekte ve âti için ümit vermektedir.

Wavell'in Hollanda adalarında karargâhını tesis etmesi, cenuba doğru yürüyen ateş silindirinin önlenmek istendiğine işarettir. Taarruzun asıl hedefi Singapur olduğuna göre, bu müstahkem üs ve boğazın her şeyden evvel göklerini emniyetle korumak üzere, ilgili meydanların ıslahı ve yeni meydanlar kurulması düşünülmektedir.

Singapur istikametinde ilerliyen ve elde ettiği hava üslerile de desteklenen Japon ordusunun ve boğaza teveccüh eden deniz kuvvetlerinin en önemli hedefleri teşkil ettiği meydandadır. O sebeple, Singapur etrafında bir hava ordusu siklet merkezinin müdafaa planı başına geçirileceğini tahmin ederim.

Yeni Sabah

ABONE BEDELİ

	Türkiye	Ecnebi
SENELİK	1400 Krş.	2700 Krş.
6 AYLIK	750 „	1460 „
3 AYLIK	400 „	800 „
1 AYLIK	150 „	300 „

TAKVİM

Kasım 65 GÜN 11 AY 1

1360 ZİLHİCCE 23	11 Son Kânun 1942	1357 1ei Kân. 29

PAZAR

Güneş	Öğle	İkindi	
2.26	7.22	9.47	Ezanî
7.25	12.22	14.47	Vaktî
Akşam	Yatsı	İmsak	
12.00	1.37	12.40	Ezanî
17.00	18.36	5.39	Vaktî

— DİKKAT —

Gazetemize gönderilen yazılar neşredilsin edilmesin iade olunmaz ve ziyasından mes'uliyet kabul edilmez.

PAZAR SOHBETİ

Eski Kış geceleri

Siyakat vavı gibi büzülenler Taksime gelen kurt — Düşenler — Sarık ve fes — Kartopu — Kızak — Kömür gözlü, havuç dişli arslan heykelleri — Haydi çukura! — Enseden kaydırma! — Eski konak bahçeleri — Kar ve genç kızlar — Kahkaha çağlıyanları — Kara anneler — Deve tellâlken, horoz berberken ! — Çobanın ve peri kızının aşkları — Kel oğlan — Kırk haramiler — Kırk gün, kırk gece düğün — Mısır buğday, kestane — Ekşi de var, tatlı da var — Peruz hanımın bozacı ve mısır buğday kantosu — Papas kaçtı. — Söndürme çöpü ve öksüz oğlan oyunu — Altıkol iskambil ve vezirler, paşalar, kazaskerler — Var mı bugün? — Ölen zevkler —

Yazan: Sohbetsever

Son bir hafta içinde yağan kar ve karla beraber kopan fırtına hepimizi dondurdu. Hayat varı yarıya durdu. Nakil vasıtalarının işliyememesi yüzünden işlerine gelemiyenler çok oldu. Halk sobalarının - o da varsa - başlarına sindi, bazıları mangal kenarlarına çöreklendiler.Hiç şüphesiz yataklarından çıkmıyanlar da olmuş - tur.

Bu, İstanbulda ilk defa görülen birşey değildir.Onbeş yirmi yıl içinde İstanbulda hayli hatırı sayılır kışlar oldu. Halk, siyakat vavı gibi büzülüp titredi. Bu sefer olduğu gibi, bütün nakil vasıtaları işlemedi. Kar, yarı belimizi aştı. Taksim meydanına kurt bile geldi.

O devirlerde de, bugünkü gibi sokaklarda düşmeden, yuvarlanmadan, kaymadan yürümek kabil değildi. Düşenlerin, şemsiyeleri, fesleri, sarıkları, ayaklarındaki lâstikleri ,bastonları, gözlükleri birer tarafa fırlar, gülünç, komik manzaralarla karşılaşırdık.

Fakat, karın lâpa lâpa yağıp adam boyunca yükselmesine rağmen, kartopu oynıyanların, kızak kayanların çapkın kahkahaları rüzgârın bestesine karışırdı.

Kartopunu yalnız küçük çocuklar oynamaz, mahalle delikanlıları, mahalle tulumbacıları da oynarlardı. Ve bu eğlenceye idman çeşnisi verirler, kış sporu sayarlardı bunu.

Pek haşarıları da, şöyle yarım metre derinliğinde bir çukur kazarlar, üzerine iğreti bir kaç değnek koyup üzerini karla örterler. Gelip geçeni çukura düşürürlerdi. Bir yolcu çukura yuvarlandı mı:

Pinpona bak pinpona,
Düştü bizim çukura!

Diye bir serenad başlar ve arkasından zavallıyı kartopuna tutarlardı.

Yaramaz mahalle çocukları - nın kış eğlencelerinden biri de enseden ufak kar parçaları kaydırmalarıydı. Karları, ufak u - fak, ceviz büyüklüğünde yapıp hazırlar, sonra, yavaşça arka - daşlarının, büyük annelerinin , dadılarının, ahçı Şetaret bacının, ayvazın, uşakların, ahretliklerin yanlarına sokularak enselerinden içeri bırakıverirlerdi. İnsan kımıldadıkça belin orta - sına doğru iner, orada dursa iyi alâ, durur mu kâfir, vücudun hararetile erir, eridikçe zırıl zırıl akar, aktıkça insan titrer , tüyleri ürperir!..

Eski kış günlerinde yalnız çocuklar eğlenmez, kartopu oynamaz, genç kızlar da kızak kayıp kartopu oynarlardı. Fakat sokaklarda değil... Bugün apartmanlar yükselen yahut arsalaşan eski müslüman konakları - nın büyük bahçelerinde...

Mahalle kızları, karlı havalarda, paşaların, kazaskerlerin, mahallelerindeki zenginlerin konaklarına koşarlar, evin küçük hanımlarile bahçelerde kartopu oynarlar, karın beyaz şiltesinde boylarını ölçerlerdi. Ve bu ecdat yadigârı konak bahçelerinde genç kızların kahkahaları, çağlıyanlar gibi billûrlaşırlardı.

Genç kızlar, bazan annelerile teyzelerini de:

— Kar havanın zehirini alır. Sağlamlıktır!

Diyerek, bahçeye sürüklerler, onları da karlara gömerler, kar topuna tutarlardı.

Haniya o çocukluk?.. Nerede o eski konaklar?.. Ne oldu, o eski konakların saçları penbe topuklarını öpen genç kızları?.. Nerede parmakları kınalı evlâtlıklar?.. Süzgün gözlü Çerkes halayıklar?.. Şimdi ne kızak var, ne kartopu. Onlar eski âlemlermiş!..

★

Eski kış günlerinin eğlenceleri yalnız kartopu oynayıp kızak kaymaktan ibaret değildi . Bir de gece eğlenceleri vardı . O günlere yetişenlerin kafalarında epey hatıralar vardır . Bunların başında İstanbulda mangal, Anadoluda ocak başı sefaları gelir.

İstanbulda, kış geceleri, eskiden hakikaten çok eğlenceli , neş'eli geçerdi. O günlere yetişenler, en mubarek, en aziz ellerin ısınmak için yan yana toplandıkları, oyalı beyaz başörtülerinin halesile yüzleri uhrevîleşen ak saçlı ninelerin, mercan gibi kıpkırmızı dudakları arasından bem beyaz dişleri parlıyan kara annelerin, göz bebeklerinde Kafkasyanın buzlu ve karlı havalarının hasret ve melâli yanan Gürcü ve Çerkes dadıların masallarını dinliyen süzgün ve melûl bakışlı kız kardeşler, teyzeler ve halalarla geçirilen sıcak, samimî dakikaları, hayatın masûm, temiz bir rüyadan ibaret olduğu o günleri nasıl unutabilir?

Dışarıda, rüzgâr pencereleri kaçılarken, zenginler hali ve vakti yerinde olanlar salonlarında, büyük odalarda sobaların, orta halliler, esnaflar, küçük, dar ve basık odalarda mangalların etrafına dizilirlerdi. Sıcağın bir sevgili gibi insanı kucakladığı salon ve odacıklarda şefkatli bir ana, bir kardeş, bir bacı, bir dadı, bir süt nine sesi titrer : "Bir varmış, bir yokmuş, evvel zaman içinde, kalbur saman içinde, deve tellâl iken, horoz berber iken, ben anamın beşiğini sallarken" tekerlemesile bir masala başlardı. Ne de güzel anlatırlar, ne temiz bir lisanla söylerlerdi . Kaç geceler bir çobanın çektiği kalp acılarına ağlamış, Kel oğlanın maceralarına gülmüş, kırk haramilerin zulmüne lânet etmiş, peri kızının aşkına içimiz sızlamış, dağa bırakılan küçük şehzadeye yüreklerimiz yanmış, şivik olan derebeyinin kızının matemini tutmuş, kırk gün kırk gece süren düğünlerin sevincine, neş'esine memnun olmuştuk.

Çok defa da, masalların sonunu beklemeden, uykumuzun yumuşak ve ipek yastığına başımızı bırakıverirdik.

— A bozayy!.. Ekşi de var!.. Tatlı da var!.. Haniya mırmırık!. Haniya mırmırık!..

— Narâsile, sokağı inleten Arnavudun sesi duyuldu mu , hemen pencere vurulur gün - düzden alınan leblebi ile bar - dak bardak içilirdi. Bazan da Vefaya adam gönderilip aldırılırdı.

O devirlerde, İstanbul halkı bozaya çok düşkündü. Kış geceleri, hemen her evde boza içilirdi. Hattâ kantocu rahmetli "Peruz hanım" bir bozacı şarkısı yapmıştı; kendisi sahnede söylediği gibi, mahallede genç kızlar, yeni evlenmiş kadınlar utla okurlardı. İşte bir parçası:

Bozacı Peruzdur adım,
Boza satmaktır mutadım,
Ekşi de var, tatlı da var,
İsterseniz tarçın da var,
Ne âlâ mırmırık boza!...

Bu da, yine o günlerde, mısır buğday için yapılmış bir kantodur. Bu da Peruz hanımındır:

Mısırımı kavururken,
Dumanını savururken,
Ayaklarım yoruluyor,
Sokak sokak dolaşırken,
Mısır buğday kıtır kıtır,
Mısır buğday çıtır, çıtır!

★

Eski kış gecelerinin başlıca eğlencelerinden biri de oyundu. Papas kaçtı, altıkol isbambil , konçine gibi . Bunlar, iskanbil, kâğıdı ile oynanılırdı. Diğerleri de şunlardı : Söndürme çöpü, öksüz oğlan, kovuklara balık kaçtı, yazı mı, tura mı?..

Oyunların bir kısmı bozasına, keten helvasına, bir tepsi baklavasına, yemişine oynanırdı . Birkısmı da - bir şeyine oyna - mak mümkün olmadığından - yenilene bir ceza tertip edilirdi. Bu ceza muhakkak, tuhaf, komik bir mahiyette olurdu.

Ya üç kere eşek gibi anır - mak. Yahut, yakılmış şişe mantarile yanaklara, burunun üstüne veyahut eline kara bir damga vurmak...

(Öksüz oğlan) oyunu şöyle oynanırdı :

Kızlardan yahut gençlerden bir grup onun içinde diz çöke-

(Sonu sayfa 4 sütun 1 de)

En Son Telgraf Ve Ajans Haberleri

MALTA

Beş hafta zarfında 200 den fazla hava hücumuna uğradı

Malta, 10 (a.a.) — Neşredilen resmî tebliğde şöyle denilmektedir:

Son beş hafta içinde Malta 200 den fazla hava hücumuna maruz kalmıştır. Bunlardan 90 ı gündüz ve 120 den fazalsı gece yapılmıştır. Yalnız üç gece tehlike işareti verilmemiştir. Bu geceler geçen hafta içindedir.

Taarruzlardan bazıları bütün gece, bazıları dokuz saat devam etmiştir.

19 İlkkânundan itibaren geçen üç hafta içinde 17 düşman tayyaresi muhakkak olarak, 12 si muhtemel olarak tahrip edilmiş ve 20 tayyare hasara uğratılmıştır.

Pasifik'te

(Baştarafı 1 incide)

lan mihver devletleri tebaasından 65 kişiyi tahliyé etmişlerdir.

Vaşingtonda harbiye nazırı tarafından neşrolunan bir tebliğde Luzon adasında topçu düellosu olduğu ve Japonların cepheye önemli takviye getirdikleri zikrolunmaktadır.

Bu hal Japonların adaya asker çıkaracaklarına delil ad olunmaktadır.

DUFF COOPER GERİ ÇAĞIRILDI

İngiliz Başvekâlet dairesi şu tebliği neşretmiştir.

General Wavell'in Büyük Okyanusun cenubu garbisinde baş kumandanlığa tayini ile alâkadar Vaşington anlaşmaları neticesinde Duff Copperin Singapurda kabine nazırı olarak vazifesi nihayet bulmuştur. Binaenaleyh Duff Cooper İngiltere hükûmetince, vazifesine nihayet vererek İngiltereye dönmeğe davet edilmiştir.

Hong - Kong'da batırılan İngiliz gemileri

Japon imparatorluk umumî karargâhı deniz şubesinin bildirdiğine göre, Hong - Kong bölğesinde 8 sonkânuna kadar düşmanın bir torpido muhribi, 4 topçekeri, 7 torpidosu, 2 mayn dökme gemisi, 8 karakol gemisi ve 1 petrol gemisi batırılmıştır.

Fransada vaziyet

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

Alman münasebatında şu veya bu şekilde kat'i değişiklikler tev lid edecektir.

İngilizler, Fransız esirlerine fena muamele ediyorlarmış

Paris, 10 (a.a.) — Petit Parisien gazetesi bugün İngilizlerle müttefikan De Gaulle kıtalarının mareşal Peten'e sadık kalan Fransız askerlerine yaptıkları işitilmemiş derecede fena muameleden bahsetmektedir. Bu askerler Sonteşrin 1940 da Gabon'u asî kuvvetlere karşı müdafaa etmişlerdir.

Bu gazete netice olarak şöyle yazmdaktadır:

Fransa hükûmeti doğrudan doğruya Gaullistlerle temas edememekte ise de İngilizler üzerinde tazyik yapacak vaziyettedir.

Amerikanın genişleme siyaseti

Buenos - Aires, 10 (a.a.) — D. N. B. :

Bir tetkik yazısı Birleşik Amerikanın genişletme siyaseti hakkında katolik mahfillerde neler düşünüldüğünü göster - mektedir. Yazının muharriri "Le Puoblo,, ismindeki büyük katolik gazetesinin Madrid muhabiridir. Geçen ilkkânunda yazılan bu tetkik yazısı son gün - lerde bu gazetede çıkmıştır. Muharrir, Rooseveltin Vatikan nezdindeki hususî mümessili Myren Taylor'un diplomatik vazifesini tahlil ederek bu zatın Papaya Roosevelt namına Amerikan Cümhurreisinin ne olursa olsun harbin genişlemesine mâni ol - mağa gayret edeceğini tahmin ettiğini yazmakta ve şöyle devam etmektedir:

Bununla beraber Birleşik Amerika Roosevelt tarafından yapılan vaadların samimî olmadığını göstermiştir. Japonyaya tatbik edilen ve bu memleketi harbe girmek mecburiyetinde bırakan abluka bir delildir.

İran Şahının beyanatı

(Baştarafı 1 inci sayfada)

nin muhabirine beyanatta bulunarak demiştir ki :

İngiliz - Rus - İran muahedesi yakında imza edilecektir. İran, Rus ve İngiliz ordularının himayesini kabul etmektedir.

Şah şunları tasrih etmiştir:

Başka demokrasiler harp dolayısiyle bazı hakları tahdid etmek mecburiyetinde kalmışlar iken İran bazı serbestlikleri ihya etmek imkânını bulmuştur.

İranın Rusya ile münasebetleri daha mükemmel olmuştur. İngiltere ile münasebetlere gelince bunların iyi olduğuna şüphe yoktur. İngiltereden son zamanlarda buğday ve sair yiyecek maddeleri aldık.

Londra, 10 (a.a.) — Ofi:

Tahrandan alınan bir habere göre İngilterenin İran elçisi Sir Reader Bullard ile Sovyet elçisi Smirnof Moskovayı ziyaretleri esnasında İran ile İngiltere ve Sovyetler Birliği arasında bir işbirliği temin edildiğini perşembe günkü beyanatlarile tekzib etmişlerdir.

RİBBENTROP BERLİNDE

Berlin, 10 (a.a.) — Alman hariciye nazırı Von Ribbentrop Budapeşteden bugünkü cumartesi akşamı Berline gelmiştir.

Sivas - Erzurum istikraz tahvilleri

Ankara, 10 (Yeni Sabah) — Yüzde 7 gelirli 1934 Sivas - Erzurum istikrazı birinci tertip tahvillerinin 7 numaralı kuponlarının vadesi bugün hulûl etmiştir.

VEFAT

Defterhakani muhasebecisi merhum Hacı Hüsnü bey refikası, Mecelle şarihi merhum Haydar molla ve Avukat Hüseyin Sadettin Arel ve İş bankası müdürlerinden Osman Dardağan hemşiresi ve tüccardan Nurettin, Giresun müddeiumumisi İzzettin, avukat Şeref ve İnhisarlar müfettişi Seyfettin Adoran'ın anneleri salihatı nisvandan :

BEHİYE ADORAN

kısa bir hastalığı müteakip vefat etmiştir. Naaşı mağfiret nakşi 11/1/942 Pazar günü öğleden evvel Şişlide İnkılâp müzesi arkasındaki Refik bey apartmanından kaldırılarak cenaze namazı Teşvikiye camiinde kılınacak ve Eyüp Sultandaki aile kabristanına defnedilecektir. Mevlâ gariki rahmet eyliye.

Çelenk gönderilmemesi rica olunur.

LİBYA'DA

(Baştarafı 1 nci sahifede)

man ricatı o kadar süratli idi ki ileri kuvvetlerimiz dün düşmanla muharebeye tutuşmak imkânını bulamamışlardır.

Halfaya bölgesindeki düşman mevzileri hür Fransız kuvvetlerinin Loren Filosu ile İngiliz deniz birlikleri tarafından bombalanmıştır." denilmektedir.

İTALYAN TEBLİĞİ

İtalyan umumî tebliği ise gayet kısa bir ifade ile şunları yazmaktadır.

"Sollum - Halfaya cephesinde düşmanın kara, hava ve deniz kuvvetleri mevzilerimize yaptıkları bombardımanı teksif etmişlerdir.

Agedabia'nın cenubu garbisinde keşif faaliyeti olmuştur."

Almanların döşediği mayınlar harekâtı güçleştiriyor

Taymis gazetesi Almanların Agadebia'da kaldıkları müddet, zamandan çok istifade etmiş ve pek çok kara mayni döşemiştir. Belki de bu maynlar seyyar kuvvetlerimiz için fena havada Rommel ardcılarından daha cidî bir engel teşkil etmekte olduğunu yazmaktadır.

FIKRA

(Baştarafı 1 nci sahifede)

nel azlığı desem değil. İhmal demeğe ise dilimiz varmıyor ? Malzemenin var olduğuna en büyük delil idarenin (Avculara müjde!) başlığı altında gazetelerde günlerce neşrettiği cins ve fiyat reklâmlarıdır. Fakat yine birşey bulmak mümkün olmu - yor. Bayiler fazlaya satmak için stok ediyor desem o da değil. Kontrolu pek kolay.

Herhalde bir yanlışlık, bir karışıklık, bir düzensizlik var.

Bütün bu malzeme kovan, barut, tapa, saçma, kapsül gibi topu topu beş kalem tutar. Hele hazır dolulardan - ki çok güzeldi - vaz geçtik, onlar hiç bulunmuyor.

Bana başvuran avcular adına ve biz eski avcular başkanı sıfatile bu yıl da, sizi rahatsız ettiğimden dolayı hoş görmenizi rica ederim. Önümüzde daha üç ay var, bu müddet içinde bize epeyce yardım edebilirsiniz; parası ile.

Saygılarımı sunarım sayın genel direktör.

Vefat

Eski Kadıköy kaymakamı Bay İhsan Azak vefat etmiştir. Cenazesi bugünkü pazar günü öğle namazından sonra Teşvikiye camiinden kaldırılarak Feriköy mezarlığına defnedilecektir.

Bugün SÜMER Sinemasında
Mutlâka görmeniz lâzım gelen çok güzel bir film
CENUBİ ADALARIN SİHRAMİZ GÜZELLİĞİNİ . . .
GÖK YÜZÜNÜN ve KADINLARİNIN GÜZELLİĞİNİ..
Havay'ın musikisini, şarkılarını, gitaralarını ve aşkını gösteren
Havay Geceleri
Baş rollerde :
Johny Drovns ve Mary Carlisle
Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine

Bugün SARAY sinemasında
Bütün heyecanları uyandıran film... Sicillinde binden fazla ölüm vakası kayıtlı bulunan, sergüzeşt ve macera devi... Bir orduya karşı gelen adam...
VALLACE BERRY'nin
LEO CARILLO ve AAN RUTERFORD'la beraber yarattığı
GARP ŞEYTANI
Filmini mutlaka görünüz. Bir kahramanlık filminde bir aşk macerası. Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine.

Bu salı akşamı SÜMER sineması
(ALTIN SERİSİ) nin en büyük filmi olup
CHARLES BOYERS'in
MARGARET SULLAVAN
ile beraber yarattıkları ve bugüne kadar gördüğümüz filmlerin en hissî ve en müessiri
BACK STREET
Şaheserini takdim edeceğini bildirmekle şeref duyar. Meşru zevce ve aşkın sayesinde yaşayan metres... Gizlenen aşk ve hayat... gibi kuvvetli bir mevzuu da olan bu filmin görülmesi hassaten tavsiye olunur.

Willy Forst'un
NEFİS ESERİ
BEL AMİ
ŞARK Sinemasında
emsalsiz bir muvaffakiyetle salonu doldurarak devam etmektedir.
Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine

İstanbulun günlerdenberi alkışladığı şahane film.
Tabiatın şahlanan bir isyanı...
Sanatın yükselen bir âbidesi...
Renklerin bezendiği en güzel tablo...
DOROTHY LAMOUR'un süslediği en nefis şaheser..
TAYFUN
Bugün LÂLE sinemasında
Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine

On binlerce kişi tarafından tekrar tekrar görülen ve Şarkın Ses Kralı
Abdülvahab'ın
en iyi filmi
MESUD GÜNLER
Daha bir kaç gün yalnız
TAKSİM sinemasında
gösterileceğinden bu son günlerden istifde edip filmi görünüz.
ABDÜLVEHAP bu filmde altı şarkı söyliyerek aşkın erişilmez lâhûtî destanını, ıztırap ve sevginin sönmeyen ateşlerini ilâhî sesi ile terennüm etmekte ve Şarkın yeni Ses Kraliçesi ESMEHAN ile birlikte de LEYLÂ ile MECNUN'un en güzel parçalarını okumaktadır.
Türkçe sözlü ve Arapça şarkılı
olan bu film uzun olduğundan tamam seans saatlerinde gelmeleri muhterem müşterilerden rica olunur.
Seanslar: 11.45 - 2,15 - 4.30 - 7,35 - 9

HAY ÇAPKIN HAY!

Çeviren: BEHÇET SAFA Tefrika No. 46

— Sizinle tanıştığımıza çok memnun olduk. Sultanın paşaları elbet sizin kadar kibar ve zarif insanlar olmak gerekti. Hakikaten çok naziksiniz.

Gibi sözleri istedikleri gibi tercüme ediyorlardı. Suriyeliler merakla:

— Ne suyladı? Nikim suyladı?

Diye soruşturdukça bazan Şevket, bazan Şükrü:

— Sizin Suriyeli olduğunuzu Söyledik. Biz Araplara bayılırız; aşkın ne olduğunu onlardan iyi bilen millet yokmuş; diye işitiriz, diyorlar. Hattâ sarışını Allaha hep bir Arap âşıkım olsa diye dua edermiş..

Derken Suriyeliler coşuyor, biri bir kıza öteki de diğerine musallât oluyordu. Viskiler onlarda her türlü tereddüt ve çekingenliği kaldırmıştı. Fakat bu vaziyet Şükrü ile Şevketin canını sıkmaya başladı. Şevket göz işaretile Şükrüye "ben sana demedim mi?,, diye serziniş etti. İkisi de birbirinden güzel olan kızların kendilerine hayrı kalmamıştı.

Şevket, bu hale bir nihayet vermek üzere kızlara:

— Bu iki hazret sizinle daha sakin bir yerde görüşmek istiyorlar. Acaba ne zaman gelebilirsiniz? diye sordu. Kızlar bir birile macarca konuştuktan sonra:

— İsterlerse yarın akşam. Fakat bizim otelde olmaz.

Şevket güya Suriyelileri istifsar ediyormuş gibi:

— Efendi hazretleri, bu iki dilberle daha sakin bir yerde baş başa bulunalım, diye teklifte bulundum. Fakat bu gece gelemiyorlar. Yarın akşam, yahut öbür akşam emrettiğiniz yere gelecekler.

Nâsır efendi haberden pek memnun oldu.

— Bu geje olmaz mi? Mümkun değil ha? Yarın akşam, guzel... Men sabere zafer!.. Nerede ganım?

— Size gelsinler. Nerede oturuyorsunuz?

— Biz İstanbulda Trablus hotelde..

— Baş üstüne..

Ve Şevket tekrar kızlara dönerek kendilerini yarın akşam Tepebaşındaki pastacıda bekliyeceğini, oradan paşanın yakınındaki evlerinden birine gideceklerini söyledi ve ilâve etti:

— Eğer şişman paşanın yüzüne gülerseniz bir kaç altın ko parmak işten değildir!.

Randevu verildi. Kızlar memnundu; Suriyeliler ve Şevket memnundu. Yalnız Şükrü ertesi akşamki eğlentiye gene Suriyelilerin karıştırılmasından hoşlanmamıştı. Bir de Suriyeliler randevunun ertesi akşama kalmış olmasının sebebini anlayamıyorlardı. Bunu Şevket izah etti:

— Şimdi gece yarısıdır. Bu kızları barın sahibi bir kaç saat bırakmaz! Ondan sonra da yorgun, argın... Biz uykusuz... tadı çıkmaz. Halbuki yarın akşam yemeği ile rakısı ile uzun zaman eğleniriz. Ben kızları alıp otele getiririm.

Bu izahata diyecek yoktu. Kızlar gittikten sonra bardaki masrafı ödemek üzere iki taraf güya bir hayli mücadele etti. Şükrü:

— Siz bizim misafirimizsiniz. Size nasıl masraf ettiririz?

Diyordu. Nâsır efendi:

— Hayır, lâ vallah... Siz misafir.

Dedi ve garsonun getirdiği pusulaya bir göz atınca elini cüzdanına atmamış olsaydı belki ısrardan vaz geçecekti. Fakat artık iş işten geçmiş. İki genç tediye hususunda kendilerine bırakmıştı. Kapıda Suriyelileri bir arabaya yerleştirirken Şevket:

— Yarın biz kızları öğleden az sonra Trablus oteline getiririz!

Diye uğurladı ve Asmalımescide saptılar. Şükrünün neş'esi kaçmıştı:

— İşi dallandırıp budaklandırmayalım, diyordun. Halbuki yarın akşam gene Macar kızlarile Suriyeliler arasında ağzımızı şapırdatıp duracağız. Ne münasebeti var yahu? Sanki bu akşam pek mi eğlendik? Avı biz tutalım, başkası yesin.

Diye mırıldandı. Şevket:

— Böyle yapmasaydık Nâsır hazretlerine masrafı zor gördürürdük. Adamcağız hesabı verirken ne hal aldı, farkında değil misin? Onun ağzına bir parmak bal çalmakla ne kaybettik? Yarın akşam pastacıda kızlar bizi bekliyecekler. İstersen bir daha Suriyelilerin yüzünü ne biz görürüz, ne onlar...

— Bu da doğru..

★

Üç odalı küçük apartıman. Karadenizde fırtınaya tutulmuş bir silep gibi Ahmedin horul - tusiyle güm güm ötüyordu. İki çapkın başbaşa verdiler. Ertesi gün Macar kızlarile nasıl eğleneceklerini düşünmeye koyuldular: Esaslı bir plân hazırladı.

Ertesi sabah Şevket, Şükrüden çok erken uyandı, giyindi. Ahmede biraz sonra geleceğini söyliyerek sokağa çıktı. Doğru Cihangire gitti. İrfan paşa konağını kolay buldu. Etrafında dolaştı. Nazlıyı görmek hülyasiyle pencerelere baktı, baktı:

— Zavallı Nazlı, eğer benim buralarda olduğumu bilse mutlâka dışarı çıkar, benimle konuşurdu. Bari aşçı Fatma kadın ortaya çıksa...

(Arkası var)

HERGELECİ İBRAHİM

Yazan: M. Sami Karayel 196

[Nakil ve iktibas hakkı mahfuzdur.]

Fakat, çok mahir ve her pehlivandan başka bir türlü yaradılışta olan Hergeleci, Murada bir oyun oynamakta gecikmedi.

Murad, boyunduruğu sıkmakla beraber bir yandan da hasmını önüne çekiyor ve yandan çengelliyerek açık düşürüp yenmek istiyordu.

Murad ağa, Hergeleciyi kendine çekince Hergeleci de mahsusan üzerine gelmeğe başladı. Ve kendi kendine geldiğini belli etmeyip sanki Murad ağa çekiyormuş gibi geliyordu.

Murad ağa da, bu gelişten memnundu. Çünkü hasmını daha kolaylıkla çengelleyerek yere vurabilecekti.

Seyirciler, bu hale hayret ettiler. Hergelecinin fena bir dereceye düştüğüne kani oldular. Fakat bir anda bütün bu düşüncelerin berhava olduğu görüldü.

Hergeleci, sokulduğu hasmına iyice yanaştıktan sonra birdenbire boyundurukla dikildi. Muradın atacağı ve yetiştirmeğe çalıştığı çengeli o Murad ağaya attı.

Akla gelmedik bu hareket karşısında Murad ağa, birdenbire kaidesinden kopmuş bir heykel gibi savrulup sallandı. Lâf değil sırt üstü yere gidiyordu.

Müvazenesi bozulan Koca Murad, tabiatiyle boyunduruğu boşalttı. Ve kendisini toparlamağa koyuldu. Ve dönerek kendisini yere attı.

Hergeleci, Murad ağa yere düşer düşmez üzerine yürüdü, kemaneye girip hasmını zaptetmek üzere iken Murad ağa, birden dört elli fırlayarak ayağa kalktı. Hasmından yakasını kurtardı.

Murad ağa, ayağa kalkar kalkmaz da büyük bir marifet işlemiş gibi çırpındı ve kalın sesiyle keyifli bir nâra savurdu:

— Aferin Hergeleci be!.

Hergeleci de çırpınarak mukabele etti:

— Aferin Murad ağa be!.,

Asıl aferin Hergeleciye idi.. Hiç bir pehlivanın görmediği bir şekilde boyunduruktan kurtulmuştu. Sonra da hasmını tehlikeye düşürmüştü.

Fakat bütün pehlivanlar ve Koca Murad, bunu bir tesadüf eseri olarak almışlardı. Hergelecinin bile bile hasmına sokulduğuna hükmetmişlerdi. Çünkü hasma bu şekilde sokulmak hasma fırsat vermekti. Bu hareketi ancak en acemi ve aptal bir pehlivan yapabilirdi.

Halbuki, bu oyun Hergelecinin icat ettiği oyunlardan biri idi. Ve bunu sıkıldığı zaman, her pehlivana tatbik etmekten çekinmezdi.

Hergeleci, bir çok oyunlarını çırağı Kara Ahmede öğrettiği halde Kara Ahmet bunları katiyen yerli yerinde tatbik edememişti. Çünkü bu oyunlar hep tehlikeli idi. Öyle Kara Ahmet çapında, vücudunda pehlivanlar bütün kıvraklığiyle ve süplesle bu oyunları tatbik edemezlerdi. Bu bir yaradılış idi.

Hergelecinin bazı oyunlarını bilenler bile bile iğfaline düşerlerdi.

İşte Koca Murad da düşmüştü. Hiç de bilmiyerek yalnız bu gibi hârikalarda Hergelecinin gene bir halt işlediğine hükmederlerdi.

Meselâ, Koca Murad ayağa kalktıktan ve nâra attıktan sonra başını sallıyordu. Hergeleci, oralarda değildi. Çengeli tam yetiştirememekten mütevellit bir sinir buhranı geçiriyordu. Eğer çengel tam yerini bulmuş olsa idi, yüzde yüz hasmı mağlûp olurdu.

Güreş ayakta devam edip durdu. Ve iç sıkıcı bir hal aldı. Fakat Hergeleci, bu müddet zarfında Muraddan boyunduruğunun intikamını aldı.

Koca Murad, Hergeleciye tek paça dalmıştı. Fırsat kollayan Hergeleci, birden hasmını karşıladı. Ve sımsıkı bir boyunduruğa geçirdi.

(Arkası var)

BURUŞUKLUKLARI ve LEKELERİ nasıl "SİLMELİ"

Bu yeni ve şayanı hayret GÜZELLİK REÇETESİNİ tecrübe ediniz. Cild hüceyrelerinden istihraç edilen ve genç ve sağlam bir cildin unsurlarına müşabih olan yeni ve kıymetli bir hülâsa. Bütün dünyada tanınmış bir clid mütehassısı tarafından keşfedilerek kemali itina ile seçilen hayvanlardan istihraç edilen ve «Biocel» tabir edilen bir cevher, şimdi cild gıdası olan pembe renkteki Tokalon kreminin terkibinde mevcuttur. Bunu her akşam yatmazdan evvel kullanınız. Siz uyurken cildiniz bu kıymetli unusurları masseder. Her sabah uyandığınızda cildinizin daha taze, daha genç ve daha yumuşak olduğunu görürsünüz. Gündüzleri (Yağsız - Beyaz) Tokalon kremini kullanınız. Bu basit tarzı tedavi sayesinde her kadın 10 yaş gençleşebilir ve her genç kızın gıpta nazarile baktığı şayanı hayret bir tene malik olabilir. Tokalon kreminin müsmir neticeleri garantilidir. Aksi takdirde paranız iade edilir.

PAZAR SOHBETİ

Eski Kış geceleri

(Baş tarafı 3 üncü sayfada)

rek halka olurlar. İçlerinden biri - tabiî kur'a çekilerek - bu halkanın ortasına yüzü koyun yatar. Halkadakilerden biri tura ile yatana vurur. Tura, vurulduktan sonra yatan kalkar, oturur. O vakit hepsi birden curcuna makamile :

Öksüz oğlan, garip oğlan!
Seni kim döğdü, kim söğdü?
Şu dövdü, bu dövdü,
hlâ şu dövdü, bu dövdü,

Parçasını okurlar. Son mısra bitince, turayı yiyen kız, kendisine vuranı bulmak için (şu dövdü!) diye birisini gösterir. Vuranı bilirse, (Öksüz oğlan) o olur.

Altıkol iskambille konçineyi enkekler oynarlardı.Bunlar kadın oyunu değildi. Beyefendi, damat bey, selâmlık dairesinde misafirlerile bozasıza, keten helvasına partiler çevirirlerdi.

Eski devirlerde, dama, tavla musabakaları gibi, iddialı altı kol iskambil müsabakaları da olur, galip gelenler, semt semt İstanbul kahvelerini dolaşarak oyun oynarlardı.

Kış geceleri. eski paşaların, vezirlerin, kazaskerlerin, şûrayı devlet azalarının başlıca eğlenceleri iskambildi. Bunların alçak gönüllüleri, kâhyalarını, perde çavuşlarını, ahçı başıları, uşakları karşılarına alıp, selâmlık odasında iskambil oynarlardı.

★

Bilmem şimdi, mısır patlatanlar var mı?. Sobanın etrafında ninelerinin dizi dibine oturmak zevkine varan çocuklar var mı bugün? Zannetmiyorum. Bunlar hep ölen zevkler... Fakat ne yazık ki ölen zevklerin yerine yenisini koyamıyoruz. Bizim olan yenisini... Bunların yerine frenk teamülü, frenk muaşereti kaim oluyor.

Bugün biri çıkıp ta: "— Artık yıkılmaya başlıyan eski aile zevkinin, Türk zevkinin yerine neyi koydunuz? Nasıl yaşıyorsunuz? Kendinize mahsus bir yaşayışınız var mı? Eski kış eğlencelerinin yerini hangi millî eğlenceler aldı?" Diye sorsa, cevap vermekte güçlük çekeceğiz gibi geliyor bana...

Filhakika, artık eskisi gibi yaşıyamayız. Medeniyet, ihtiyaçlar değiştikçe vasıtaları da değiştiriyor. Bugünün çocuğu yüzük oynamaz. Fakat, bana öyle geliyor ki, büyük babasının ninesinin, anasının, dayısının, halasının ve ilh burnuna doğru ayaklarını uzatıp oturmaktan, sobanın kenarına çöreklenip masal dinlemek herhalde daha iyi bir harekettir. Ve masalların da çok büyük terbiyevî mahiyetleri vardır.

Ve unutmıyalım ki, ferdî ve ailevî zevklerimizi düzenli bir hale koymak, maneviyetimizin kemâli için elzemdir.

GRİPİN

Baş, diş, nezle, grip, romatizma

Nevralji, Kırıklık ve Bütün Ağrılarınızı derhal keser

İcabında günde 3 kaşe alınabilir, Her yerde pullu kutuları ısrarla isteyiniz.

İlân

Harbin başlangıcından beri TUNGSRAM ampulları stokumuzun korunması ve yeterek kullanabilmesi için karşılaştığımız büyük güçlüklere rağmen müşterilerilerimizin hergun daha çok artan bütün isteklerini önleyebildik.

İki yıldan beri ilk defa olarak mallarımızın yollanmasında beliren yeni zorluklar neticesinde bu İlkkânun ayı içinde bir aralık elimizde TUNGSRAM ampulları kalmamıştı. Bundan dolayı müşterilerimizden özür diler, fakat ayni zamanda büyük bir parti malımız geldiğini ve bunun arkasından diğer partilerin geleceğini umduğumuzu ve böylece yapılacak bütün talepleri karşılamaga devam edebileceğimizi kendilerine müjdeleriz.

BURLA BİRADERLER

TUNGSRAM AMPULLARI

RADYO PROGRAMI

11 II. ci Kânun 1942

8.30	Program	18.40	Fasıl heyeti
8.33	Hfif program	19.30	Ajans haberleri
8.45	Ajans haberleri	19.45	Serbest 10 dakika
9.00	Hafif parçalar	19.55	Müzik
9.15	Evin saati	20.15	(Tabiat Ana)
9.30	Müzik	20.30	Karışık şarkılar
12.30	Program	21.00	Konuşma
12.33	Saz eserleri	21.10	Karışık şarkılar
12.45	Ajans haberleri	21.35	Müzik
13.00	Muhtelif şarkılarla türküler	22.05	Dans müziği
13.30	Salon orkestrası	22.30	Ajans haberleri
18.00	Program	22.45	Spor servisi
18.03	Dans orkestrası	22.55	Yarınki program

Deniz levazım satınalma komisyonu ilânları

10 : 30 ton miktarında Dekovil rayı, Travers cıvata ve saire satın alınacaktır.

Elinde bu kabil malzeme mevcut olanların ve daha fazla tafsilât almak istiyenlerin 15/2. Kânun/942 gününe kadar Kasımpaşada kâin komisyonumuza her gün müracaatları. (66)

* * *

Komisyonda mevcut evsafına uygun olarak bir adet elektrikle müteharrik su tulumbası alınacaktır.

İsteklilerin 15/2. Kânun/942 gününe kadar Kasımpaşada bulunan komisyona tekliflerini vermeleri. (173)

Topkapı Maltepesindeki As. satınalma komisyonundan

1 — Beher parti yetmiş beşer ton olmak üzere dört partide üç yüz havuç pazarlıkla satın alınacaktır.

2 — Talip olanların nümune ve üç bin lira teminatlarile 22/1/942 perşembe günü saat 10 da komisyonumuza müracaat etmeleri. (280)

1 — Birlikler için yirmi beşer ton dört parti darı alınacaktır. İhalesi 14/1/942 çarşamba saat onda yapılacaktır.

2 — Taliplerin teminatlarile ihalede bulunmaları. (306)

BRONŞİTLERE KATRAN HAKKI EKREM

Askerlik işleri

Beşiktaş Askerlik şubesinden:

Şubemizde kayıtlı 2. sınıf Muamele memuru Mehmet Necati (331-16) nın acele şubemize müracaat etmediği takdirde 1076 sayılı kanuna göre muamele yapılacağı.

Saatli Maarif

Duvar takvimleri çıktı

Bu eşsiz ve emsalsiz takvimlerin taklitleri vardır. Aldanmamak için gerek karton ve gerek takvim toplarının üzerinde (Saatli Maarif takvimi) adına dikkat edilmelidir.

Memur Alınacak

Bakırköy Barut Fabrikasından:

Askerî Fabrikaların İstanbuldaki fabrikalarında istihdam edilmek üzere aşağıdaki şartlar dahilinde müsabaka ile memur alınacaktır.

1 — Memurin kanununun 4 üncümaddesinde yazılı evsafı haiz bulunmak,

2 — Mecburî askerlik vazifesini ifa etmiş bulunmak ve yaşı 35 den yukarı olmamak,

3 — Lâakal orta okul mezunu olmak,

4 — İmtihanda muvaffak olanlara 3656 sayılı barem kanunu mucibince ücret verileceği gibi hususî kanunla verilmiş sıhhat sigortası ve tekaüdiye hakkı da vardır.

5 — Hizmete alınacaklardan icabında Umum Müdürlüğün göstereceği her yerde en az üç sene hizmet edeceğine dair noterlikten musaddak taahhüt senedi alınacak ve ahvali sıhhiyeleri çalışmalarına mâni olup olmadığı tam teşekküllü askerî hastahanelerdenbirinde yapılacak muayene ile tevsik edilecektir.

İmtihan 26 Kânunusani 942 pazartesi günü saat 10 da Bakırköy Barut fabrikasında yapılacaktır. Talip olanların aşağıda yazılı vesikalarile tercümei hal varakaları istidalarına bağlıyarak 19 Kânunusani 1942 günü akşamı saat 4 de kadar Bakırköy Barut fabrikası Müdürlüğüne vermeleri. Vesikalarını tam ibraz etmeyenlerin imtihana kabul edilmiyecekleri ilân olunur.

A — Hüviyet cüzdanı veya musaddak sureti,

B — İki adet vesika fotoğrafı

C — Polisten tasdikli iyi durum mazbatası,

D — Okul şahadetnamesi veya musaddak sureti,

E — Askerlik terhis vesikası veya musaddak sureti,

F — Evvelce çalıştıkları yerlerden aldıkları bonservislerin aslı veya musaddak sureti. (238)

İnhisarlar umum müdürlüğünden

İmtihanla memur alınacak

1 — Taşra teşkilâtımızdaki münhal memuriyetler için İstanbulda bir müsabaka imtihanı açılacaktır.

2 — Bu imtihan: Orta mektep mezunları çin 20/1/942 salı ve lise mezunları için 21/1/942 çarşamba günü öğleden sonra saat 13 de Sirkecide İnhisarlar memurin kursu binasında yapılacaktır.

3 — Talip olanlar bir dilekçe, evrakı müsbite ve bir fotoğrafla birlikte Zat İşleri şubemize müracaat etmelidirler

4 — İmtihana girmek istiyenlerin aşağıda yazılı vasıf ve şartları haiz olmaları lâzımdır.

A — En az orta tahsili bitirmiş olmak,

B — 18 yaşından aşağı ve 40 yaşından yukarı olmamak,

C — Vazife ifasına mâni bir hali bulunmamak,

D — Her iklimde vazife görebilecek derecede sıhhatli olmak,

E — Akrabasından olmayan iki şahsı referans olarak göstermek,

F — Askerliğini yapmış olmak veya müeccel bulunmak ve bilhassa bu iki halde de son yoklamalarını nüfus cüzdanına kaydettirmiş olmak,

5 — Müracaatlar 19/1/942 günü akşamına kadar kabul edilir.

6 — İmtihanda kazananların muvaffakiyet ve tahsil vaziyetlerine göre baremdeki dereceler üzerinden ücretleri tesbit edilerek sırasiyle tayinleri yapılır.

7 — Tayin edildiği mahal ve vazifeyi tebellüğ tarihinden itibaren ... gün zarfında kabul ile vazifesi başına gitmiyenlerin tayin ve imtihan hakları iptal edilir. (284)

Münakasa ilânı

Diyarbakır C. Müddeiumumiliğinden:

1 Birincikânun 941 den 31 Mayıs 942 mali sene gayesine kadar Diyarbakır ceza ve tevkif evinin altı aylık ekmek ihtiyacı asgari 80000, azami 160000 kilo olmak üzere 95 randımanlı fabrika unundan mamul ekmek şartnamesi mucibince yevmî ihtiyaca göre ceza evinde muayene ve teslim edilmek üzere muhammen bedeli 18940 lira münakasası kapalı zarf usulile C. M. U. lık makamında teşekkül edecek komisyonda 27/1/942 salı günü saat 10da ihalesi yapılacaktır. Talip olanlar 1420 lira 50 kuruşluk muvakkat teminat makbuzlariyle bu ekmeği verebileceğine dair icabeden vesikaları ve teklif mektubunda ekmeğin kilosunun kaç kuruşa verebileceğini hem yazı ve hem de bâk ve silintisizolarak ayni gün ve saat 10 a kadar komisyona vermiş bulunacaklardır. Fazla tafsilât almak istiyenler Tevkif evi Md. ne müracaat etmeleri. (53)

İstanbul Fiat Mürakabe komisyonundan:

142 No. lu ilân:

İstanbul dahilinde muhtelif cins et canlı toptan ve perakende azami satış fiyatları aşağıdaki şekilde tesbitedilmiştir. Bu fiyatlardan fazlaya satış yapanlar hakkında Millî Korunma kanununa göre takibat yapılacağı ilân olunur. (308)

	Canlı	Toptan	Perakende
Karaman	39	67,50	77,50
Dağlıç, kıvırcık	41	72,50	82,50

Devlet Demiryolları İlânları

Muhammen bedeli (3700) lira olan 1 adet kamyon lâstiği kaynak ... reyi (Komple) (14/1/1942) çarşamba günü saat (15,15) on beşi on beşte Haydarpaşada Gar binası dahilindekikomisyon tarafından pazarlıkla satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin (555) liralık kat'î teminat ve kanunun tayin ettiği vesaikle birlikte pazarlık günü saatine kadar komisyona müracaatları lâzımdır.

Bu işe ait şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (98)

İstanbul Levazım amirliği satınalma komisyonundan

Adet

4 Dosya dolabı 180 X 102 X 36

5 Yazı masası. 120 X 85 X 80

Yukarıda yazılı dolap ve masalar 13/1/942 salı günü saat 14 de Tophanede Lv. âmirliği satın alma komisyonunda pazarlıkla satın alınacaktır. Tahmin bedeli 310 lira kat'î teminatı 46 lira 50 kuruştur. İsteklilerin teminatlarile belli vakitte komisyona gelmeleri. (969 — 25b)

• • •

Adet

2,400,000 mat ceket düğmesi.

1,100,000 mat küçük düğme.

120,000 krozo küçük düğme.

180,000krozo büyük düğme.

Yukarıda yazılı dört kalem düğme 12/1/942 pazartesi günü saat 14 de Tophanede İst. Lv âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır. Nümuneleri komisyonda görülür. Mat düğmelerin ilk teminatı 1888 lira ... kuruş krozo düğmelerin ilk teminatı 165 lira 15 kuruştur. İsteklilerin belli saatte komisyona gelmeleri. (475 — 95)

• • •

Bir adet Avari marka baskülün tamiri müteahhid namı ve hesabına pazarlıkla eksiltmeye konmuştur. İhalesi 12/1/942 pazartesi günü saat 15,30 da Tophanede Lv. âmirliği satınalma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli 120 lira kat'î teminatı 18 liradır. Baskül Tophanede Sarayönünda Lv. Mamul ambarında görülür. İsteklilerin belli saatte komisyona gelmeleri. (480 — 145)

• • •

Beş bin kilo karaman koyun eti alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 12/1/942 pazartesi günü saat 13,45 de Tophanede Lv. âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır. İsteklilerin belli saatte teminatlarile komisyona gelmeleri. (496 — 302)

Sahibi: A. Cemaleddin Saraçoğlu Neşriyat Müdürü: M. Sami Karayel
Basıldığı yer: (H. Bekir Gürsoylar ve A. Cemaleddin Saraçoğlu matbaası)